

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ivdx Magistratevs Senator

Zype, Franciscus van der

Antverpiæ, 1633

Cap. VIII. De Ostracismo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14280

CAPVT VIII.

De Ostracismo.

1. *Cum res publica requirit, v. surpandus.* Non tantum malis hominibus prouinciã purgare oportet, sed & expedit nonnumquam Reip. suspectum, quamuis probum, per ostracismum dimitti. quo genere censura Græci vsi sunt, sed & Rom. Imperatores non male si quos suspectos habebant, specie legationis, honorumque; in alias prouincias seposuerunt, per simulationem amicitie, secum ab exercitibus abduxerunt. & Nero nondum malus Plautum per litteras admonuit, *vt consuleret sibi & vrbi, seque prauè diffamantibus subtraheret, esse illi per Asiam auitos agros, in quibus tuta & inturbida inuenta frueretur.* Tacit. Ostracismi eo genere prudenter sæpè Hispani vtuntur, in Indias, seu alias prouincias dimissis iis, qui Reip. ibi operam non malam sæpè præstiterunt, quamuis non leuem suspicionem ante dedissent. Quod sanè laudabilius est, quam exemplo in eos vti, quo Seianus, Cecinna, Parmenio ceciderunt, præsertim si constare apertè eorum scelus non possit. vt Cecinna concidit ita vigente discrimine, Sueton. *in Tito* referente, vt is etiam chirographum eius præparatæ apud milites coniurationis deprehendisset. nam hoc tantum casu, & cum aliter saluus Princeps, salua Respub. esse non possit, vbi perniciosior est quies, quam temeritas; & consilium laudari non potest, nisi peractum, admitto quæ habet Clapmar. *de arcan. rerump. l. 4. c. 12.*
2. *Citra mortem nisi in sceleribus luce clarioribus.* Ratio sanè imperiorum est, *ne noceri possit, vt ait Dio. ideoque satius est prouidere, vt ait Philosophus polit. lib. 3. c. 4. ne aliquis in Rep. tantopere crescat. vbi verò Resp. in eum statum peruenit, medicina vtendū est. Cedat, inquit Seneca, quidquid excelsum est. Quale & illud Atheniensium; Nemo de nobis vnus excellat, sed si quis extiterit, alio loco & apud alios sit.* quomodo Africanus lubens ciuitate cessit. *Periculosum erat, inquit Liuius, in Rep. præsertim libera vnum hominem esse caput & columnen imperii: sub umbra Sæpionis Urbem terrarum orbis dominam latere, nutus eius pro decretis patrum esse.*
3. *Ratio imperiorum ne noceri possit. nihil nimis excelsum sit.* Quare & inter Principes id obtinuit, ne scemina ex domo Augusta pro arbitrio nubant. Agrippinâ maritum petente Tiberius negauit, *non ignarus, vt ait Tacit. quantum ex Rep. petere teretur.* auidissima enim potentia erat, quod illi ridens exprobrabat
4. *Ided & Principum filia non nisi de consensu nubunt.*

brabat Tiberius: *Si non dominaris filiola, iniuriam te accepisse existimas?* Idem Tiberius Seiano Liuiæ nuptias ambienti apud Tacit. lib. 4. *Falleris, inquit, Seiane, si te mansurum in eodem ordine putas, & Liuiam, quæ C. Cæsari, mox Druso nupta fuerit, eâ mente acturam, ut cum equite Romano senescat.* Nam ut idem Tacit. in Agric. *matrimonium ad maiora nitenti, decus ac robur.* Sic Darius apud Iustin. lib. 1. *Principio regni Cyri Regis filiam, regalibus nuptiis regnum firmaturus, in matrimonium recepit, ut non tam in extraneum translatum, quàm in familiam Cyri reuersum videretur.* ita Octauia Claudij Imp. filia Neroni desponsata est. quod maiora illi patefacturum erat, inquit Historicus: *progressum scilicet ad imperium.* itaque in elocandis regiis filiabus diligente circumspectione opus est, ut ambitiosus procus non admittatur, qui regnum aliquando affectare possit, siue in monarchia, siue in Rep. Non carere mysterio multi credunt, quod Palatinus Boëmici ambitus reus, nec à socero admissus fuerit, nec à sororio intra regnum magnæ Britannia receptus, sed in nemore Hagiano venari, & tranquillam vitam degere relictus.

Non dissimili ex causa apud multas gentes non in liberos reorū dumtaxat, sed & in propinquos sæuitum est. sed & apud Romanos non rarò. Mutianus, inquit Tacitus, *Vitellij filium interfici iussit, mansuram discordiam obtendens, ni semina belli restinxisset.* Nam gnati paterni regni vindices Sen. & iterum Tac. lib. 5. *Annal. Placitum posthæc ut in reliquos Seiani liberos aduertere-tur.* & apud Amian. Marcellin. *intercepti imperiali motu interiire omnes ad unum, eorumq; soboles, parua etiam tum, ne ad parentum exempla succresceret, pari sorte deleta est.* Nec verò me fugit, inquit Cicero, *quàm sit acerbum, parentum scelera filiorum pœnis lui: sed hoc præclarè legibus comparatum est, ut charitas liberorum amiciores parentes Reip. redderet.* Sed hoc nihil facit ut iustè occidi infontes possint: ut abesse iubeantur à Rep. cui periculosi sunt, concedi potest salutis publicæ, non ut in corpora sequiatur. ideoque rectius Alexander, apud Curtium lib. 8. *Olim istum morem occidendi cum scelestis infontes propinquos parentesq; solui, & profiteor omnes eodem honore futuros eos in quo fuerunt.* Diocletianus non tantum Cassij liberos viuere permisit, sed etiam honoribus affecit. Cæsar, & Augustus, aliiq; non hostium multorum liberos tantum, sed & plurimos, qui ipsi hostes fuerant, non in gratiam tantum receperunt, sed dignitates, & ipsos consulatus dederunt. beneficiis tantis animi hostiles expugnantur, & hostilia obliuiscuntur. tum nihil potentius ad clementiæ fa-

5.

Consanguineos in pœnam vocari non posse ab aliorum reatum.

6.

Nisi forte ut absint.

T

mam.

nam. Hæc tamen ita prudenter temperare oportet iram inter & clementiam, vt Cassij & Bruti in Principis nimium clementis & Reip. perniciem non alantur. Arcadius & Honorius in l. quisquis C. ad leg. Iul. Maieft. testantur filios paterno debere perire supplicio, in quibus paterni, hoc est, hereditarij criminis exempla metuuntur. tamē se vitam eis dare, ciuilibus tantum pœnis irrogatis. in causa scilicet maiestatis. nam aliàs pœnæ suam tenent auctorem l. 22. C. de pœn. neque alieni criminis quisquam successor constituitur. l. 26. D. de pœn.

7. *Nisi in seruis & militibus.* Sed & aliàs tamen cùm delicti atrocitas exempli seueritatem requirit, etiam insontes nonnumquam pereunt. ita obseruatum cùm interfecto domino omnes serui trucidabantur. qua de re Cassius in Tacito 14. *Annal.* & quidem insontes peribunt; nam & fuso exercitu cùm decimus quisq; feritur, etiam strenui sortuntur. & Liuius lib. 2. Centuriones duplicariosq; qui reliquerant ordines, virgis casos securi percussit: cetera multitudo sorte decimus quisq; ad supplicium lecti. Rationem in Cluentiana dat Cicero; vt metus ad omnes, pœna ad paucos perueniret, & ne miles in bello propter hostium metum delinqueret, amplior ei mortis & supplicij metus est à maioribus constitutus: ne autem nimium multi pœnam capitis subirent, idcirco illa sortitio comparata est.

8. *Necessitas exlex.* Sanè necessitas ius ordinarium soluit. ita seditiosum & latronem occidere licet statim, ac deinde ad Principem scribere. l. 6. D. de iniusto rupto. sic castrorū præfectus seditiosos supplicio afficit, quamuis ad legatum ea iurisdictio pertineat. l. 9. D. de custod. reor. quod Tacit. 1. *Annal.* à Menio refert factum esse hono magis exemplo, quàm concesso iure. sic difficili tempore annonæ vendi iusto pretio iubetur inuitis. l. 6. de extra ord. crimin. cùm aliàs nemo inuitus vendere cogatur. ita filius etsi non hæres pro debito principali tenetur, & vxor in pignore posthabetur l. 4. C. de primipil. sic priuatum depositi ius publicæ rationi cedit. l. 31. D. depositi ad eandem notam pertinent l. 11. D. ad l. Iul. Maieft. l. 10. §. 16. D. que in fraud. creditorum.

9. *Et salus publica.* Sic & salutis causâ rei familiaris commoda negligenda esse, ait Vercingetorix, apud Cæsarem lib. 7. Gallis suadens vt sua ipsi frumenta & ædificia incenderent, quo libertatem & imperium tenerent. sic & l. 3. C. de primipil. sed alio sensu, vtilitas publica præferenda est. priuatorum contractibus. Iustam rationem tradit Liuius lib. 26. Resp. incolumis & priuatas res faciliè saluas præstat, publica perdendo tua ne quidquam serues. adeoque, quatenus salus publica exigit, hæc iusta sunt; non pro lubitu. quasi verò, vt inquit

quit Salust. *iniuriam facere, id demum esset imperio vti.* Laudabilius Titus apud Sueton. *abstinuit alieno vt si quis vnquam.* quare quod salus publica alicui auferendum suadet, ex ærario publico refundendum videtur, *l. 2. C. pro quibus causis ser. prem. lib. accip.* quantum fieri potest; id enim iustitia distributiua exigit, quæ non permittit vt publicum onus in paucorum humeros reclinetur: & prudentia politica, *ne per ablationes rerum coniurationes instituantur.* vt minatur Philosophus, *lib. 5. polit. cap. 6.*

CAPVT IX.

De seditionibus.

Congruit bono & graui Præsidi curare, vt pacata atque quietâ prouincia sit quam regit: quod nõ difficile obtinebit si sollicitè agat, vt malis hominibus careat prouincia, eosq; cõquirat. *l. 13. D. de off. Præs. atq; in primis odia,* atque ciuiles contentiones vt remittantur, allaboret. nam ex his vires paulatim sumentibus à priuatis familiæ, à familiis tribus, à tribubus vrbes, ab vrbus prouinciæ integræ incenduntur, & totæ demum conflaurant. seditiones atque bella ciuilia contemptis sæpè initiis nata sunt, nec nisi multo sanguine restingui potuerunt. Ira ciuilis nec legem nec modum nouit, bellum ciuile nullam disciplinam: victoria ciuilis calamitas, etiam pace obtentâ sæuitia bello grauior.

In hæc initia vigilare, & præoccupare noxias Magistratum oportet. etiã minima nõ contemnere. causas sanè nullas præbere, iniuste arreptas auferre, aut moderari Furiis aliquãdo, & tempestatibus cedere. operiri, qua ad rationis semitam redeatur, nouitatem omnè vitare, & oblatâ præscindere, optimatũ atque plebis statũ antiquum nec augere, nec minuere, vtriusque mores pristinos sartos, tectos seruare. si quid enim insolentius fiat, qui se læsum credit, facilè surgit in iras, & turbas. præterquam quod genus humanum querulum est, & pessimo cuique facilè murmurare, & ex plebe aliquis Marius, aut ex nobilitate quispiã Sylla, Catilina, Cæsar esse velit; ac dominatus causâ sursum deorsum omnia vertere. neque libido domnandi vllibi aut vnquam suos Tamberlanes defuisse permisit. Sacræ Litteræ atque omnium gentium Historiæ plenæ sunt. *Consens. lib. 9. polit. cap. 3.* Romanas seditiones